

Demensområdet

Svendborg Kommune

Årsrapport 2020

Foto: Demenscenter Sydfyn – Sundhedshuset. Fotograf: Knud Mortensen.

Demenskonsulenterne på Ældreområdet

Charlotte Gehring

Vibeke Tang Larsen

Julie Lindgren

Annette Søby

Svendborg
Kommune

Indhold

1. Indledning	side 3
2. Den Nationale Demenshandlingsplan 2025	side 5
3. Demenscenter Sydfyn	side 6
4. Bryghuset – Svendborg Demensby	side 9
5. Forskningsprojekt i Demensbyen	side 10
6. Nye magtanvendelsesregler	side 10
7. Organisering af demensområdet i Svendborg Kommune	side 10
8. Konsulenternes overordnede opgaver	side 11
9. Medarbejdernes kompetencer	side 13
10. Øvrige indsatser i 2020	side 14
11. Tilbud til personer med demens 2020	side 15
12. Udviklingsmål – indsatser i 2021	side 16

Forord

Denne årsrapport om demensområdet i Svendborg Kommune har til formål at give en status på demensindsatsen i Svendborg i 2020, samt beskrive initiativer der er planlagt til det kommende år.

Rapporten beskriver tilbuddene på demensområdet i Svendborg Kommune og giver læseren et indblik i de forskellige opgaver, aktiviteter og fremtidige mål for udvikling på demensområdet.

"Hjemmeboende mennesker med demens og deres pårørende har været hårdt ramt af Covid-19 nedlukningen" skriver Alzheimerforeningen i deres seneste rapport 'Livet med demens derhjemme', som viser at pandemiens nedlukning af aktivitetscentre og manglende aflastning af pårørende på landsplan har haft alvorlige helbredsmæssige konsekvenser. Mennesker med demens er under nedlukningen blevet dårlige pga. manglende aktiviteter og pårørende har fået dårligere livskvalitet.

Det samme billede har gjort sig gældende i Svendborg Kommune, om end personalet har gjort en ihærdig indsats for at imødekomme ønsker og behov for aktivitet og aflastning. Personalet har i vid udstrækning forsøgt at få det bedste ud af det mulige og forsøgt at være kreative i processen. Således blev f.eks. lokaler i menighedshuse taget i brug for at samle dagcentergæster i mindre forsamlinger, aktivitetsmedarbejdere aflagde besøg i de private hjem, visitationen imødekom gåture med hjemmehjælperen og tilbuddet om afløsning i hjemmet blev udvidet mv.

Trods værnemidler, afstand og indledning af vaccinationsprogrammer påvirker Covid-19 pandemien indtil videre fortsat vores hverdag, og alternative løsninger som telefonmøder med familier, undervisningstilbud i onlineversioner er under udvikling. Denne Årsrapport 2020 afspejler de mange forandringer, aflysninger og udsættelser af tiltag på demensområdet, som Covid-19 har forårsaget.

1. Indledning

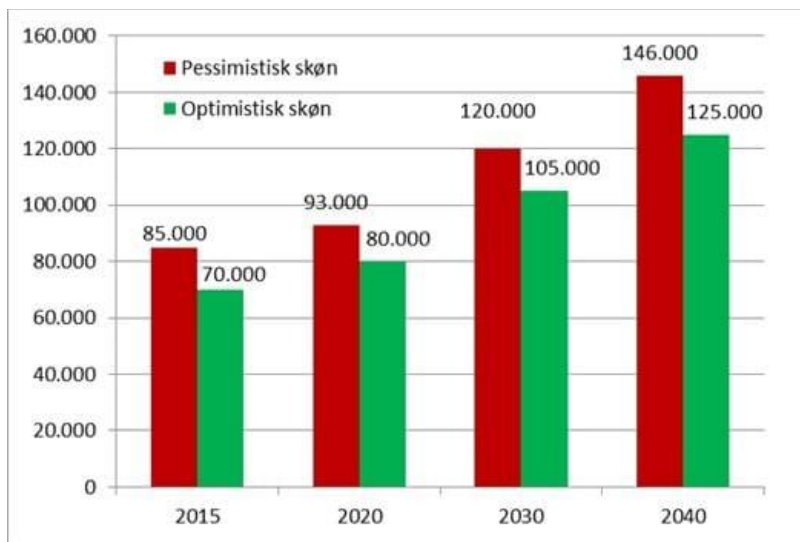
Demens er en fællesbetegnelse for en række sygdomme, der svækker hjernens funktioner. Det viser sig først og fremmest ved nedsat hukommelse, men også andre mentale færdigheder rammes, så evnen til at fungere i dagligdagen nedsættes i takt med sygdommens udvikling.

På landsplan anslås det, at ca. 89.000 danskere har en demenssygdom.

I Danmark er demenssygdomme den 5. hyppigste dødsårsag, og der findes ingen helbredelsesmuligheder (Nationalt Videnscenter for demens, december 2020).

Næsten 3-400.000 mennesker lever i dag som pårørende til et menneske med demens. Beregninger viser, at sygdommen i dag koster samfundet ca. 24 milliarder kroner om året (Nationalt Videnscenter for demens, december 2020).

Nedenstående graf fra 2015 viser en forventet udvikling af demens i Danmark – pessimistisk skøn (rød) og optimistisk skøn (grøn). Grafen giver udtryk for at der i fremtiden vil være flere med demenssygdomme jf. den demografiske udvikling i ældrebefolkningen (Alzheimerforeningen, december 2020).

Demensarbejdet i Svendborg Kommune tager udgangspunkt i nationale, regionale og kommunale aftaler.

- I oktober 2016 udkom den nye Nationale Handlingsplan for Demens fra Sundhedsstyrelsen. Den nationale handlingsplan frem mod 2025 indeholder fem fokusområder. De fem områder er:
1. Tidlig opsporing, 2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering, 3. Støtte og rådgivning til mennesker med demens, 4. Demensvenlige samfund og boliger samt 5. Øget videns- og kompetenceniveau.
- I august 2010 blev "Samarbejdsaftalen på demensområdet i Region Syddanmark" godkendt. Samarbejdsaftalen er en aftale mellem praksisudvalget, den regionale demensindsats og regionens 22 kommuner. Formålet med aftalen er at sætte fokus på en klar arbejdsdeling og sektorovergange i demensindsatsen i Region Syddanmark, og sikre regionens borgere et ensartet tilbud uanset bopæl.
- Den 1. januar 2016 trådte den ny Demenspolitik i Svendborg Kommune i kraft. Målsætningerne i demenspolitikken stemmer godt overens med såvel den nationale handlingsplan som samarbejdsaftalen.

2. Den Nationale Demenshandlingsplan 2025

Som beskrevet i indledningen har den Nationale Demenshandlingsplan fem områder. Nedenstående er uddrag fra de fem fokusområder samt initiativer, som særligt berører det kommunale område.

1) Tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling

Fokus på værktøjer til tidlig opsporing generelt samt fokus i almen praksis på tidlige demenssymptomer. Initiativer til at optimere det tværfaglige forløb for mennesker med demens (jf. samarbejdsmodellen).

Handlingsplanens forslag til kommunale initiativer

- Udbredelse af viden om demenssygdomme og symptomer i tidlig fase for personale og borgere i kommunen.
- Undervisning i anvendelse af værktøjer til tidlig opsporing.
- Fortsat udvikling af samarbejdsmodellen på demensområdet.
- Undervisning i medicinsk behandling og korrekt medicinering (begrænse antipsykotisk behandling i samarbejde med Gerontopsykiatriske Teams).

2) Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering

Flere og bedre tilbud om fysisk træning og aktivitet. Serviceeftersyn af magtanvendelsesregler samt bedre mulighed for behandling af varigt inhabile patienter.

Handlingsplanens forslag til kommunale initiativer

- Kompetenceudvikling af personalet i forhold til den gode praksis i demensomsorgen.
- Skabe tilbud om træningsaktiviteter, baseret på nyeste viden, og som har positiv effekt på trivsel og livskvalitet.
- Undervisning i lov om magtanvendelse og arbejdsgange til håndtering af loven.

3) Støtte og rådgivning til mennesker med demens

Kurser for mennesker med demens og deres familier. Flere og bedre meningsfulde dag- og aflastningstilbud. Rådgivnings- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres familier.

Handlingsplanens forslag til kommunale initiativer

- Skabe tilbud om kurser for mennesker med demens og for pårørende. Kurser med sigte på at mestre sygdommen og de udfordringer den medfører.

- Udvikle dag- og aflastningstilbud for personer med demens med henblik på at øge fleksibilitet og kvalitet i tilbuddene.
- Etablere fælles rådgivnings- og aktivitetscenter i samarbejde med andre kommuner og frivillige.

4) Demensvenlige samfund og boliger

Demensvenlige samfund lokalt og nationalt samt fokus på flere demensegnede boliger.

Handlingsplanens forslag til kommunale initiativer

- Udbredelse af viden om det demensvenlige samfund, gerne med inddragelse af personer med demens inde på livet, foreninger m.v.
- Skabe flere demensegnede boliger.

5) Øget videns- og kompetenceniveau

Fokus på forskning på demensområdet og praksisnært kompetenceløft.

Handlingsplanens forslag til kommunale initiativer

- Deltagelse i forskningsprojekter.
- Udbrede viden om/stille krav om personalets deltagelse i E-learning programmer.
- Praksisnært kompetenceløft for personalet med henblik på anvendelse og forankring af viden og kompetencer i praksis.

I Svendborg Kommune har vi i 2020 fortsat haft fokus på mange af initiativerne i handlingsplanen i forhold til borgere med demens, de berørte familier, medarbejdere og frivillige. Initiativerne i Den Nationale Demenshandlingsplan vil fortsat i de fortløbende år blive integreret i Svendborg Kommunes demensindsats.

Link til Den Nationale Handlingsplan:

<http://www.sum.dk/Temaer/National%20demenshandlingsplan.aspx>

Regeringen har afsat yderligere 244 mio. kroner til videreførelse af demenshandlingsplanen i perioden 2020-2023.

3. Demenscenter Sydfyn

Rådgivnings- og Kontaktcenter for mennesker med demens og deres pårørende i Ærø og Svendborg Kommune

I december 2017 fik Ærø og Svendborg Kommune 2,8 mio. kr. fra Satspuljemidlerne til etablering af et Rådgivnings- og kontaktcenter på Sydfyn. Målgruppen for projektet var hjemmeboende borgere med demens i let til moderat fase og pårørende til borgere med demens i alle faser.

Tilbuddet blev navngivet 'Demenscenter Sydfyn' og åbnede i april 2018 i Sundhedshuset, Hulgade 9, med 2 lokaler og et mindre køkken. Projektperiode: Januar 2018 – december 2019.

Derudover blev Svendborg og Ærø Kommune i august 2018 bevilliget 2,3 mio. kr., fra Satspuljemidlerne i puljen 'Flere og mere meningsfulde dag- og aflastningstilbud til mennesker med demens'. Denne pulje blev forankret i Demenscenter Sydfyn. Projektperiode: November 2018 - december 2019.

Det blev besluttet at tilbud i Demenscenter Sydfyn ikke var betinget af alder, men målgruppen var indkredset ud fra funktionsniveau med fokus på mennesker med demens i tidlig fase.

I januar 2020 overgik Demenscenter Sydfyn til ordinær drift og var derved ikke længere i projektforsløb. Stedet har ansat to deltidsmedarbejdere og tilbyder rådgivning, aktivitet og netværksgrupper. Medarbejderne skal i samarbejde med målgruppen, frivillige og øvrige samarbejdspartnere fortsat udvikle og tilbyde relevante og meningsfyldte aktiviteter og arrangementer for borgere med demens og deres pårørende.

Svendborg og Ærø Kommune samarbejder fortsat om Demenscenter Sydfyn, og en af de to medarbejdere deltager i aktiviteter og rådgivning i Ærø Kommune 3 ud af 4 tirsdage om måneden.

Rådgivning

Demenscenter Sydfyn tilbyder anonym og uvisiteret støtte til mennesker med demens, til pårørende og til samfundet som helhed. Formålet er at hjælpe familier med demens, med at mestre de ændrede livsvilkår, som sygdommen fører med sig, så de kan få mulighed for at leve det liv, de gerne vil. Åben Rådgivning tilbydes hver tirsdag kl. 10-12 ved demenskonsulent.

Som et led i Alzheimerforeningens 'Demensven' tilbyder Demenscenter Sydfyn undervisning/information om demens til borgere, forretninger og foreninger m.v. ved en demensveninstruktør med det formål at gøre Svendborg til en mere demensvenlig kommune.

Aktiviteter

Med udgangspunkt i erfaringer fra projektperioden ift. aktiviteter har Demenscenter Sydfyn i 2020 kunne tilbyde deltagelse i Musik & Sang, Madværksted, Kvinderne, Kunstgruppen, Havelivsgruppe, og Huskeværksted, som er Kognitiv Stimulations Terapi – evidensbaseret træning af hjernen. Særligt holdene Huskeværksted er populære, og der er 3 hold om ugen. Desuden tilbydes netværksgrupper for pårørende og en Gå-gruppe for pårørende. Grundet omstillingen fra projekt til ordinær drift er der en mindre egenbetaling for deltagelse på de fleste hold.

Arrangementer

Såvel som alle andre steder har Covid-19 sat begrænsning for arrangementer i Demenscenter Sydfyn i 2020. Flere arrangementer er blevet udsat og kun ganske få gennemført med 10 deltagere som f.eks. Fredagscafé, julekoncert, kunstudstilling og foredrag ved borgmesteren. Der har som altid været god tilslutning til arrangementerne.

Frivillige er en stor og vigtig del af Demenscenter Sydfyn og har indgået i de forskellige aktiviteter og arrangementer.

Foto: Demenscenter Sydfyn – Sundhedshuset. Fotograf: Knud Mortensen.

Demenssymbol

Brugerne i Demenscenter Sydfyn har i samarbejde med Folkebevægelsen for et demensvenligt Danmark medvirket til udviklingen af et landsdækkende demenssymbol, som f.eks. en pin, der kan bæres på frakken og gøre omgivelserne opmærksomme på, at personen kan have behov for hjælp. Demenssymbolet forventes lanceret på landsplan i 2021.

Befordringspulje

Afledt af demenshandlingsplanen 2025 har Svendborg Kommune ansøgt og fået bevilget midler til projektet 'Forsøgsordning med befordring af mennesker med en demensdiagnose' via Sundhedsstyrelsen. Projektets formål er at styrke indsatsen for transportmuligheder for mennesker med demens bosat i eget hjem, der ønsker at komme ud til fritidsformål som f.eks. indkøb, besøge familie, sociale og kulturelle tilbud m.v.

Projektperioden var fastsat fra august 2019 til april 2021. Sundhedsstyrelsen har valgt at forlænge projektperioden et halvt år frem til oktober 2021.

Puljen gav ny mulighed for aflastning af de pårørende, da transport ofte er en udfordring eller barriere for deltagelse i tilbud i f.eks. Demenscenter Sydfyn, som blev synlig i begyndelsen af Demenscenter Sydfyns opstart som projekt.

4. Bryghuset – Svendborg Demensby

2020 har i Demensbyen, ligesom alle andre steder i samfundet, været stærkt præget af den globale pandemi.

Generelt har personalet forsøgt at løse udfordringer med besøgsrestriktioner og lukket dagcenter med kreativitet, og nye aktiviteter er opstået. Det er dog ingen hemmelighed, at det har været og forsat er en hård tid for demensbyens beboere, pårørende og medarbejdere at komme igennem.

Da det i løbet af foråret kunne ses i TV, hvordan man i Italien havde fællessang fra altanerne, foreslog én af demensbyens beboere "at det skulle vi da også have i Demensbyen". Det var således startskuddet til, at mange beboere siden marts måned og langt hen i efteråret har været mødtes udenfor hver dag kl. 11 i gården og på svalegangene til fællessang. Der blev skabt et helt nyt fællesskab, som der var stor tilslutning til. Senere blev fællessangen suppleret med udendørsmotion to gange om ugen. Der har ligeledes været mange udendørs musikarrangementer hen over foråret og sommeren med blandt andet Peder Most Garden og andre lokale musikere.

Kreativiteten har også blomstret hos de pårørende, som har afleveret blomster og andre gode sager til deres kære ved hegnet, som medarbejdere har viderebragt. Et andet eksempel på nytænkning var da en pårørende hyrede en musiker til at sidde ved hegnet på parkeringspladsen og give koncert hen over hegnet, hvor beboeren og dennes hustru sad og kunne nyde musikken og oplevelsen sammen.

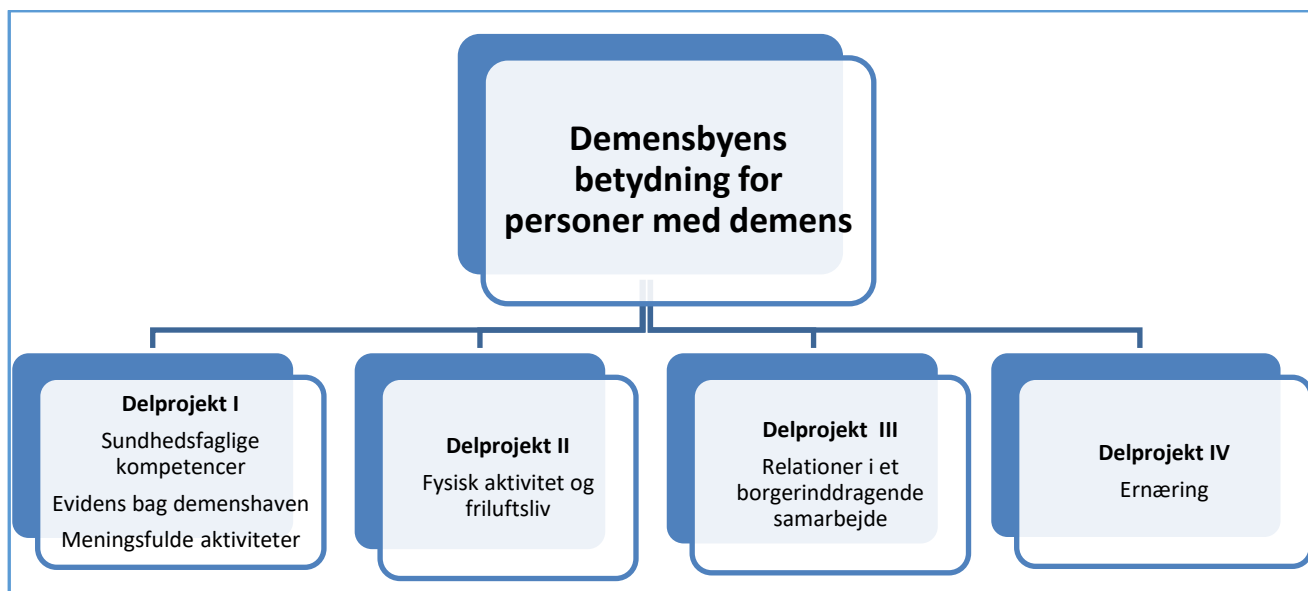
Der har været lukket for alle rundvisninger og eksterne besøg i Demensbyen, og det er kun blevet til et enkelt oplæg i Malmø om Demensbyen i hele 2020.

Foto: Musik i Demensbyen. Fotograf: Annette Søby

5. Forskningsprojekt i Demensbyen

Det 4-årige forskningsprojekt om ”Demensbyens betydning for en hverdag med værdighed, tryghed og selvbestemmelse” har i 2020 nået sin afslutning. I efteråret 2016 indgik Svendborg kommune en aftale med Syddansk Universitet, University College Lillebælt og Social og Sundhedsskolen om forskningsprojektet. Der var fire delprojekter (se illustration).

Der udarbejdes evaluering af forskningsprojektet ved udgangen af 2020. Svendborg Kommune er vært ved en forskningskonference i foråret 2021 hvor resultaterne af projektet offentliggøres.

6. Nye magtanvendelsesregler

Socialstyrelsen har gennemført et serviceeftersyn af lovgivningen for magtanvendelsesreglerne, og dette medførte nye reviderede retningslinjer gældende fra 1. januar 2020. Demenskonsulenterne har undervist i de nye retningslinjer på personalemøder i flere hjemmeplejesektioner og plejecentre samt særskilt afholdt undervisning for ledere og sygeplejersker.

Desuden har demenskonsulent undervist ledere og personale i Ærø Kommune i Ærøskøbing. Langeland Kommune er ligeledes undervist i to omgange, og undervisningen forgik online pga. Covid-19.

7. Organisering af demensområdet i Svendborg Kommune

Der er på demensområdet nedsat en tværfaglig arbejdsgruppe, som har til opgave at udvikle demensområdet i Svendborg Kommune for såvel borgere som medarbejdere.

Demens Udvikling Svendborg (DUS), er repræsenteret af sektionsledere fra hjemmeplejen og plejecentrene, en repræsentant fra hjælpemiddelafdelingen, Demenscenter Sydfyn og de trænende terapeuter samt kommunens fire konsulenter på demensområdet. Arbejdsgruppen har i 2020 haft særligt fokus på vidensdeling i blandt kommunens uddannede demensnøglepersoner, som er repræsenteret i alle hjemmeplejesektioner og plejecentre.

Repræsentanter fra DUS deltager årligt i Demensdagene i København samt på Årsmødet for Demenskoordinatorer i Danmark. Grundet Covid-19 blev begge arrangementer aflyst i 2020.

Indholdet i disse seminarer er seneste forskning på demensområdet, nyt lovstof, pleje- og omsorgsmæssige projekter m.v. Her hentes viden og inspiration til udvikling af demensområdet i Svendborg Kommune, planlægning og afvikling af Demenstemadage i Svendborg Kommune samt øvrige temaeftermiddage for medarbejdere og pårørende.

Konsulenterne på demensområdet er organiseret i Myndighedsafdelingen og er medvirkende til at koordinere og udføre den samlede indsats på demensområdet i Svendborg Kommune.

Demenskonsulenterne arbejder i tæt samarbejde med sektionsledere og øvrige medarbejdere fra hjemmepleje, plejecentre, aktivitetscentre, demensdagcenter, visitatorer, Socialfagligt Center, Demenscenter Sydfyn samt terapeuter i relation til udvikling/uddannelse, implementering og opgaveløsninger.

8. Konsulenternes overordnede opgaver

På demensområdet er det konsulenternes overordnede opgave at være medvirkende til, at Svendborg Kommunes Demenspolitik udmøntes i praksis. Det være sig overfor borgeren med demens, dennes familie, medarbejderne på ældreområdet samt relevante samarbejdspartnere.

Det er konsulenternes opgave at tage initiativer til udvikling, igangsættelse af tiltag og medvirke i udviklingsprojekter på demensområdet til gavn for borgere med demens, deres familier, medarbejdere og til samfundet i øvrigt.

Demensfaglig konsulent

Den demensfaglige konsulent arbejder tæt med demenskonsulenterne ift. udvikling på demensområdet.

Den demensfaglige konsulent er formand for Demensudvikling Svendborg (DUS), som er ansvarlig for udvikling og implementering af ny viden og nye tiltag på demensområdet.

Den demensfaglige konsulent er leder for Demensdagcenteret i Demensbyen og skal i samarbejde med demensbyens ledere sikre udvikling af demensbyen. Desuden er den demensfaglige

konsulent leder for Demenscenter Sydfyn og skal i samarbejde med medarbejdere sikre udvikling af Demenscenter Sydfyn.

Den demensfaglige konsulent er som koordinator for Demensven-instruktører i kommunen medvirkende til, at der udarbejdes strategier for, at Svendborg Kommune bliver en demensvenlig kommune.

Demenskonsulenterne

Demenskonsulenten skal sikre implementering af Samarbejdsaftalen på Demensområdet og medvirke til fortsat udvikling i demensnetværk.

Demenskonsulenten er myndighedsperson på Lov om Magtanvendelse, i Svendborg, Ærø og Langeland Kommune, og skal være med til at sikre at ny lovgivning implementeres.

Demenskonsulenten skal være vidensperson for de øvrige medarbejdere på ældreområdet og rådgive, vejlede og supervisere i komplekse forløb ved borgere med demens.

Demenskonsulenten skal være kontaktperson for henvendelser fra borgere med demens og deres familier, praktiserende læger, Gerontopsykiatrisk Team, Gerontopsykiatrisk Akutteam, Demensklinikken SHF/OUH m.v.

Borgerrelaterede opgaver

Demenskonsulenten skal stå til rådighed med råd og vejledning på demensområdet ved henvendelser fra borgere, pårørende, naboer m.v.

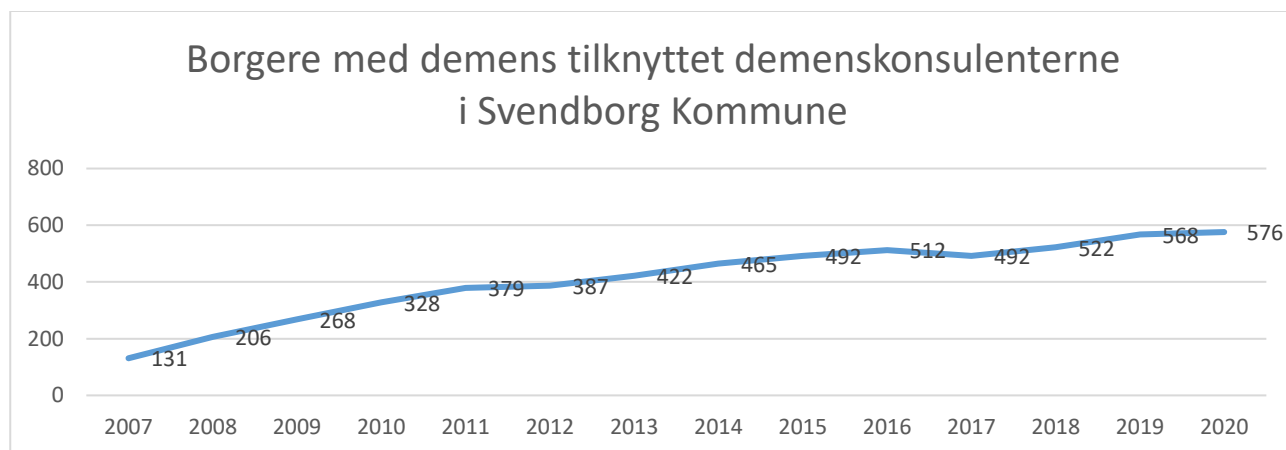
Demenskonsulenten skal i henhold til samarbejdsaftalen tilbyde besøg til samtlige personer, der får stillet en demensdiagnose. Konsulenten besøger også borgere med demenssymptomer som ikke er udredt, men som har behov for støtte og vejledning. Opfølgende hjemmebesøg aftales med borger og pårørende efter behov, og intervallet vil være afhængigt af kompleksiteten og den enkelte families situation. Demenskonsulenterne oplever, at denne faglige støtte, vejledning og koordinering er medvirkende til at sikre kvalitet i indsatsen.

Demenskonsulenten skal fungere som konsulent for visitator m.fl. og deltage i hjemmebesøg sammen med øvrige fagpersoner.

Demenskonsulenten skal visitere og anvise borgere med demens til demensbolig/plejebolig eller evt. ældrebolig samt deltage i boliganvisning.

Antal borgere med demens tilknyttet demenskonsulenterne

Antallet af borgere med demens som er tilknyttet demenskonsulenterne i Svendborg Kommune har igennem årene været støt stigende, og tendensen ser ud til at fortsætte i årene fremover. Antallet af borgere med demens, som aktuelt er tilknyttet demenskonsulenterne pr. januar 2021 er 576.

9. Medarbejdernes kompetencer

Der tilstræbes høj faglighed og tværfagligt samarbejde i demensindsatsen.

Der er udarbejdet en kompetenceplan, som skitserer krav til uddannelse samt ansvars- og kompetenceområder i relation til borgere med demens.

I kompetenceplanen fremgår det, at sygeplejersker i Svendborg Kommune løbende gennemfører - et opkvalificeringsforløb i demens.

Social- og sundhedspersonalet i hjemmeplejen har minimum 1 uges uddannelse i demens.

Personalet på demensdagcentre samt i demensboliger har minimum 3 ugers uddannelse i demens.

Derudover er der udvalgt nøglepersoner i alle sektioner, som yderligere har gennemført 3 ugers uddannelse i demens, hvilket vil sige i alt 6 ugers uddannelse.

Der er i samarbejde med SOSU Fyn udviklet og planlagt nøglepersonsuddannelse, som indeholder de positive resultater fra demensrejseholdet. Som forberedelse til demesnøglepersonuddannelsen anvendes e-learningprogrammerne fra Videnscenter for Demens, som er anbefalet i demenshandlingsplanen.

I 2020 har der ikke været oprettet og uddannet et hold demesnøglepersoner. Der er planlagt hold i 2021.

Demensnøglepersonerne har været inviteret til temaeftermiddage om Magtanvendelsesreglerne, Tryghedsskabende massage, Opskriften på succes som demensnøgleperson – de to sidstnævnte temaeftermiddage er udsat pga. Covid-19.

DUS eftermiddag med temaet Demens & Musik i november 2020 for alle medarbejdere er udsat til 2021 pga. Covid-19.

Demenskonsulenterne er uddannede sygeplejersker og social- og sundhedsassistent med relevant videreuddannelse samt diplomuddannelse i demens. Den demensfaglige konsulent har diplomuddannelse i ledelse.

10. Øvrige indsatser i 2020

Arrangementer for borgere i Svendborg Kommune

- Undervisning for familier med demens.
Et forløb 'Lev med demens' forår og efterår på to aftener med oplæg ved overlæge og sygeplejerske fra Demensklinikken Svendborg Sygehus, advokat, pårørende og demenskonsulent. Her deltager ca. 40-50 borgere pr. aften. Det foregår i samarbejde med Demenscenter Sydlyn og afholdes i Sundhedshuset.
Undervisningen blev aflyst i 2020. Som erstatning er der planlagt online undervisning i januar 2021.
- Folkeoplysende møde i samarbejde med AOF og Alzheimers foreningen Fyn. En aften med oplæg ved journalist, antropolog og forfatter Ina Kjøge Pedersen, som holder foredrag om demens og familie, og som med demens på nærmeste hold har skrevet den anmelderroste bog Drengen der blev væk.
Arrangementet er udsat til 2021 pga. Covid-19.
- Svendborg Kommune har deltaget i Demensalliansens kommuneprogram Demensrummet. Det Nationale Demensrum støtter og rådgiver kommuner i udvikling af lokale demensstrategier - for en forstærket og sammenhængende demensindsats. Demensalliancen er et samarbejde mellem Ældresagen, FOA, PenSam, Dansk Sygeplejeråd og Ergoterapeutforeningen. Formålet er at få ny inspiration og udvikle og forstærke lokale demensindsatser v.h.a. Demensalliansens team af eksperter og fagfolk. Sammen med teamet får kommunerne mulighed for at gå i dybden med et emne og gå fra ord og intentioner til konkret handling på kort tid.
Svendborg kommune har været repræsenteret ved to sektionsledere, en sygeplejerske, en demenskonsulent og en demensfaglig konsulent. Der har været afholdt et Demensrum i august (fysisk i KBH) og et Demensrum i november (online).

Der arbejdes med kompetenceudvikling og en stærkere implementering af Svendborg Kommunes allerede eksisterende Demensnøglepersoner. Målsætningen er, at ingen skal opleve, at de står alene med en demenssygdom – hverken borgerne med demenssygdom, dennes pårørende/netværk eller Svendborg Kommunes personale.

11. Tilbud til personer med demens i 2020

Træning Demens

Træning Demens er et tilbud for mennesker med demens bestående af 4 hold, med fysisk og kognitiv træning i natur og træningscenter og har afsæt i socialt samvær. Tre hold benytter træningslokale på Plejecenter Aldersro og det fjerde hold benytter træningsfaciliteter omkring SG Huset, og træner primært udendørs. Al træning varetages af ergo- og fysioterapeuter. Der er tilknyttet en frivillig på to af holdene. Træningen er tidligere evalueret af forskere fra UCL og tager udgangspunkt i evidensbaseret forskning.

Certificeringsordning af træning i pleje- og aktivitetscentre

I samarbejde med Svendborg senioridræt, arbejder plejecentrene hen imod certificering som senioridrætscenter. Et senioridrætscenter skal kunne tilbyde minimum tre ugentlige aktiviteter indenfor ældredrætsområdet. Det er kvalificerede instruktører, som gennem DAI's senioridrætsakademi tilbyder nem og kvalificeret adgang til viden og praktisk kunnen på senioridrætsområdet for både frivillige og ansatte i kommunen.

Hensigten var at alle plejecentre skulle certificeres i 2020, men grundet Covid-19 var det kun muligt at gennemføre delvist. Der er i 2020 uddannet frivillige og tovholdere til forskellige aktiviteter, og der er modtaget en del spil (krolf, curling m.m). Certificeringen er udsat til 2021.

Ovenstående understøtter demenshandlingsplanen initiativ 2 vedr. flere og bedre tilbud om fysisk træning og aktivitet.

Daghøjskole

Daghøjskole er udviklet i samarbejde mellem AOF og demenskonsulenterne i Svendborg Kommune og er etableret i 2016 som et tilbud om daghøjskole for personer med demens. Der afvikles 4 kursusforløb af 10 ugers varighed om året med demensfaglig holdleder. Holdene møder ind på AOF, og aktiviteterne foregår ofte ude i Svendborg by og tager udgangspunkt i kursisternes ønsker. Dagen afsluttes med fysisk træning ved ergoterapeut.

Foto: Daghøjskolen på havnen og kigger efter delfinen Delle. Fotograf: Julie Lindgren.

Tilbud til pårørende

I Svendborg Kommune er der tilbud om deltagelse i netværksgrupper for pårørende til borgere med demens. Netværksgrupperne er et frirum for de pårørende, hvor de udveksler oplevelser og erfaringer og tanker om fremtiden. Alt kan drøftes. Tillid, tryghed og respekt er en forudsætning, og der er tavshedspligt. De møder forståelse og samhørighed, og det giver energi og overskud at kunne tale om svære følelser og vejlede og rådgive hinanden.

I 2020 har der været 3 hold opdelt efter ægtefæller under 70 år, ægtefæller over 70 år og specifikt er der en gruppe for pårørende til mennesker med Parkinsons sygdom. Derudover er der i Demenscenter Sydlyn en åben netværksgruppe hver 14. dag. Gruppen for voksne børn har i 2020 været pauseret, da tilslutning og fremmøde var minimalt.

Tovholdere for grupperne er sygeplejersker i område Øst og Vest, så alle områder så vidt muligt er repræsenteret. Demenskonsulenterne indkalder tovholdere for grupperne til to årlige møder med henblik på koordinering og sparring. Demenskonsulenterne deltager i møderne ad hoc.

Ud over netværksgrupperne arrangeres der for pårørende aftener med undervisning om demens 'Lev med Demens' forår og efterår.

12. Udviklingsmål – indsatser i 2021

- Udvikling af det nyeste projekt FRIRUM.
Svendborg kommune har fået projektmidler til et projekt fra aflastnings- og frirumspuljen på 4.1 mio. kr. Det 3 årige projekt løber fra 1. januar 2021 frem til 30. november 2023. Projektet indeholder tre tilbud, der retter sig mod forskellige målgrupper og behov hos borgere med demens og deres familier.

1. Mere fleksible gæsteophold (aflastning)

7 gæstepladser øremærkes til borgere med demens på Bryghuset - Svendborg Demensby. Det vil betyde bedre og hyppigere muligheder for aflastning i kendte, velegnede rammer med specialiseret personale for borgere med moderat til svær demens. Demenskonsulent skal medvirke til faglig sparring af personalet i gæsteboligerne ugentligt.

2. Oplevelsesbus

Oplevelsesbussen skal være et alternativ til de borgere med let til moderat demens, der ikke ønsker at benytte eksisterende tilbud i dagcenterregi. Busture kan tilrettelægges både dag, aften og weekend.

3. Hjemmeaflastning

I samarbejde med frivillige organisationer (Røde kors og Ældre Sagen) etableres en "hus-ven-ordning" til aflastning i eget hjem. Det er et tilbud, der har fokus på aflastning af pårørende til hjemmeboende borgere med demens.

- Afholde undervisning for familier med demens 'Lev med demens', 3 aftener forår og 3 aftener efterår (øget med en ekstra aften med oplæg om bl.a. velfærdsteknologiske løsninger)
- Udvikle online undervisningstilbud for familier med demens, som et tilbud så længe Covid-19 sætter begrænsninger for afholdelse af undervisningsaftener 'Lev med demens'.
- Udvikle online undervisningstilbud til medarbejdere om ny lovgivning om magtanvendelse, som et tilbud så længe Covid-19 sætter begrænsninger for afholdelse af samling af personalet
- Udvikle tilbud til at fremme Svendborg som en demensvenlig kommune, i samarbejde med Demens Alliancen
- Afholde forskningskonference om evalueringen af det 4-årige forskningsprojekt i Demensbyen
- Afholde markering af lanceringen af et nationalt demenssymbol, som er udviklet i samarbejde med Folkebevægelsen for et demensvenligt samfund
- Afholde demensnøglepersonuddannelse i samarbejde med SOSU Fyn
- Afholde 4 årlige temaeftermiddage for demensnøglepersoner
- Afholde DUS temaeftermiddagen for medarbejdere i Svendborg kommune
- Afholde temaaften om demens for borgere i Svendborg Kommune i samarbejde med Alzheimerforeningen
- Fremme synlighed af Demenscenter Sydfyn, blandt andet med en biografreklame
- Deltage i Master Class for demenskonsulenter via UCL (2 x 3 dage)